

Uitgegeven door de
G. van TERLAAK
Hoofdredacteur
Des. N. STREFFLAND
Redactie
en
Administratie
Oranjelaan, Loods 13
Telefoon 171
Agenten te Holl. - Binnen:
Nieuw - Levensburg, n.a.
Binnenland, (Groene),
Agent te Har. Bakkerij
Braun,
Agent te M. Bokwar:
Hr. Lontho.

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 12

ZATERDAG 12 JUNI 1960

Abonnementenprijs f 6,- per
maand f 16,- per kwartaal
Postabonnementen
f 6,50,- per maand.
f 17,50 per kwartaal
Advertentie tarieven
f 0,40 per mm. Bij contract
(tenminste 1000
mm.) f 0,36 per mm
Familieberichten
f 0,32 per mm.

Gunstiger klimaat

De tijd dat Nederland geheel alleen een land als Nieuw Guinea, gelegen aan de andere kant van de wereld, afdoende tegen ieder soort aanval van buiten kon verdedigen, is voorbij.

Dit is niets bijzonders, want ook de tijd dat Nederland geheel alleen zijn grondgebied in Europa tegen iedere aanval kon verdedigen is voorbij en daarom is Nederland lid geworden van de NATO.

De moeilijkheid is echter, wat Nieuw Guinea betreft, steeds geweest, dat Nederland in dit deel van de wereld moeilijk bondgenoten kon vinden, die enig gewicht in de schaal legden.

Weinig landen kunnen zich tegenwoordig veroorloven om in de controverses tussen Nederland en Indonesië over Nieuw Guinea openlijk partij te kiezen tegen Indonesië, omdat ze daarmee het odium van kolonialisme op zich zouden laden, en in de huidige internationale wereld is er bijna geen lelijker woord denkbaar dan kolonialisme.

De bondgenoot nu, waar het voor Nederland het meest op aan komt is niet Australië, maar de Verenigde Staten.

Australië is belangrijk door zijn strategische ligging en door het feit dat het een grote toekomst heeft, maar niet door de macht die het momenteel vertegenwoordigt. Australië past er dan ook wel voor, om op eigen gezag een politiek te voeren waardoor het Indonesië tegen zich in het harnas zou jagen. Het zou daar pas toe durven overgaan wanneer het zich gedekt wist door Amerika.

Amerika nu heeft zich van het begin af inzake Nieuw Guinea, gehouden aan een strikte neutraliteit. Indonesië en Nederland zijn beide onze vrienden, zo heette het. De dreiging in Azië die voor Amerika het zwaarst weegt is die van Communistisch China en alles wat er verder nog in dat gebied gaande is, beziet het tegen de achtergrond daarvan.

Het Amerikaanse belang is, wat Indonesië en Nieuw Guinea betreft, het meest gediend met "orde en rust". Amerika wil geen ruzies in dit gebied omdat het internationale front tegen Peking daardoor verzwakt wordt.

Indien dit zo is, kan men zich afvragen, welke betekenis mag men dan toekennen aan de versterking van de defensie van Nieuw Guinea. Is door deze defensie maatregelen niet juist een ruzie geaccentueerd en loopt Nederland nu niet het gevaar om Amerika van zich te vervreemden? Wil Nederland dan toch op eigen houtje Nieuw Guinea in staat van verdediging brengen en een bewapeningswedloop met Indonesië aangaan, waarin Rusland zonder twijfel de kant van Indonesië zou kiezen? Zou de Nederlandse regering niet inzien, dat Rusland belang heeft bij onrust rondom Nieuw Guinea, zoals Amerika belang bij rust heeft?

We hebben een hoge dunk van de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken en we nemen dan ook aan dat de verdedigingsmaatregelen niet in een vlag van overmoed zijn genomen.

Er zijn redenen om aan te nemen dat er met name in Amerika, maar niet alleen daar, in regeringskringen een langzame herwaardering heeft plaats gevonden van het conflict tussen Nederland en Indonesië. Was Indonesië een krachtige staat geworden die de stabiliteit in dit deel van de wereld zou hebben bevorderd, dan hoefde men er niet aan te twifelen aan wie Amerika zijn steun gegeven zou hebben. Maar nu Indonesië worstelt met een eindeloze binnenlandse onrust, heeft Amerika belang bij de status quo; Indonesië moet van Nw. Guinea afblijven en Nederland moet van Indonesië afblijven. De Nederlandse regering heeft Amerika deze herwaardering wat gemakkelijker gemaakt, door duidelijk te laten uitkomen, dat men in Nw. Guinea ernst maakt met de zelfbeschikking. Amerika, dat overigens in het openbaar nog steeds een strikte neutraliteit in acht neemt, loopt daardoor minder kans om zich met kolonialisme besmet te voelen.

Perschef van Eisenhower in Tokio door betogers gemolesteerd

Oppositie keert zich heftig tegen Japans Amerikaans verdrag

Hagerty, de perschef van president Eisenhower is in Tokio een zeer ongestuurd ontvangst ten deel gevallen, toen hij in gezelschap van de Amerikaanse ambassadeur in Japan in een auto op het vliegveld werd omsingeld door quizzende linkse demonstranten die met vuisten en stokken op de auto sloegen en de ruiten vernielden.

Het duurde een uur voordat de politie in staat was om de demonstranten te verjagen. Een helicopter heeft de beide Amerikanen tenslotte van het vliegveld opgehaald.

James Hagerty was van Okinawa naar Tokio gevlogen om de laatste voorbereidingen te treffen voor het bezoek van president Eisenhower aan Japan op 19 juni.

Toen hij echter met de Amerikaanse ambassadeur Mac Arthur in een auto had plaats genomen en naar de uitgang van het vliegveld reed, werd hij door linkse betogers omsingeld die hem vertelden, dat Eisenhower volgende week een soortgelijke ontvangst te wachten zou staan. De auto moest stil blijven staan en werd ernstig beschadigd doordat men er met vuisten en stokken op ging slaan.

De politie op het vliegveld was verre in de minderheid en het duurde een uur voordat de perschef kon worden ontzet. Dit gebeurde door een Amerikaanse helicopter die Hagerty en ambassadeur Mac Arthur naar de Amerikaanse ambassade bracht. Ook daar werden ze echter opgewacht door een menigte demonstranten. Toen Hagerty uit de helicopter stapte weigerde hij de journalisten te woord te staan.

Het enige wat hij zei was: Ik zal later

genoeg te vertellen hebben.

Deze demonstraties zijn georganiseerd door de Japanse socialistische oppositie, die zich verzet tegen de ratificatie van het nieuwe Japans-Amerikaanse veilig-

heidsverdrag. De socialisten hebben laten weten dat ze deze ratificatie desnoods met geweld zullen verhinderen. In het parlement zijn ze in de minderheid. Voor gisteren hadden ze dertig duizend demonstranten opgeroepen. Ook de voorstanders van de ratificatie worden echter actief. Niet-socialistische studenten reden met radiowagens door de stad en nodigden de burgers uit om hun sympathie aan Eisenhower te betuigen. Ook op het vliegveld waren er groepen voorstanders.

P.J. Merkelijn over zelfbeschikking

Wanneer wordt Nieuw Guinea zelfstandig? vraagt men in Amerika

De heer P. Merkelijn, hoofd van de Afdeling Bevolkingsvoorlichting die enige dagen geleden van verlof is teruggekeerd, heeft na zijn vertrek uit Nieuw Guinea in september van het vorige jaar, een tournee door de Verenigde Staten gemaakt en namens de regering een groot aantal lezingen over Nieuw Guinea gehouden.

Bij terugkomst in Nieuw Guinea vernam hij dat destijds in de Nieuw Guinea Koerier een bericht zou hebben gestaan, als zou hij hebben verklaard dat Nieuw Guinea binnen drie jaar zelfstandig zou zijn. Daar een dergelijk bericht geheel in strijd zou zijn met de strekking van zijn voordrachten in de Verenigde Staten, verzocht hij ons om rectificatie.

We hebben het betreffende bericht in ons blad van 23 oktober 1959 er op na geslagen en vonden de volgende zinsnede:

"Binnen drie jaar zal in Ned. Nieuw Guinea de eerste belangrijke ontwikkeling zijn voltooid om het land zelfbestuur te geven, dit verklaarde de heer P. Merkelijn", etc.

Dit lijkt ons slechts in geringe mate in strijd met wat de heer Merkelijn ons nu over zijn voordrachten in Amerika mededeelde.

WANNEER ZELFSTANDIG?

De vraag die men terstond in Amerika te horen krijgt, aldus de heer Merkelijn is: wanneer wordt Nieuw Guinea zelfstandig. Op deze vraag nu antwoordde hij, dat het beleid van de Nederlandse regering niet gericht was op zelfstandigheid als zodanig, maar op zelfbeschikking. Te zijner tijd zal de bevolking over eigen lot kunnen beschikken en dan heeft ze een absolute vrijheid om te kiezen tussen een aantal mogelijkheden waarvan zelfstandigheid er een zal zijn.

De vraag doet zich daarbij voor: wie bepaalt of de bevolking rijp is om over eigen lot te beslissen. Welk objectief criterium legt men daarbij aan.

Australië gaat voor haar deel van Nieuw Guinea uit van het standpunt dat de ontwikkeling van de hele bevolking aan bepaalde voorwaarden moet voldoen.

De hele volwassen bevolking zal een lagere-schoolloopleiding moeten hebben doorlopen en een bepaalde economische ontwikkeling moeten hebben doorgemaakt, wil Australië aan zelfbestuur of zelfbeschikking gaan denken. De kustbevolking zal daar dus op de binnenlandbevolking moeten wachten.

Nederland heeft zich inmiddels uitgesproken voor een andere aanpak. Zodra een deel van de bevolking, in casu de kustbevolking daar de capaciteiten toe bezit, wordt die al bij de ontwikkelings-taak ingeschakeld en men wacht dus niet met het overdragen van bevoegdheden totdat heel Nieuw Guinea, een bepaalde ontwikkelingsgraad zal hebben bereikt. Het criterium voor rijpheid

Strijd in Tibet

Berichten uit Nepal melden felle strijd tussen opstandelingen en Chinese bezetters op 2 plaatsen. Ruim 70 km. ten noorden van Mt. Everest hebben de Tibetanen volgens deze berichten na tien dagen vechten een wegenknooppunt veroverd.

Ze verdedigen zich nu tegen Chinese versterkingen. Ook wordt gevochten om een andere wegenknooppunt Sakha in West Tibet, ongeveer 100 km. ten noorden van de Nepalese grens.

Maar een status quo wordt niet gehandhaafd, wanneer een agressor niet bang hoeft te zijn voor tegenmaatregelen. Indonesië moet weten, dat het niet ongestraft kan aanvallen, en in dat licht gezien, zouden we de defensie-maatregelen als volgt willen interpreteren:

De infanterie versterkingen van een paar honderd man dienen om infiltraties tegen te gaan. Dit is een taak die Nederland wel voor zijn rekening kan nemen. De Hunter straaljagers dienen om te zorgen, dat luchthaven Biak niet door een onverhoedse aanval van Indonesië wordt uitgeschakeld, zodat internationale steun aan Nederland in geval van Indonesische agressie, ten allen tijde over een basis zal kunnen beschikken.

De reis van de Karel Doorman dient om Indonesië te laten weten hoe de zaken staan.

Indonesië van zijn kant probeert nu om de Nederlandse maatregelen voor te stellen als bron van onrust en zo Amerika onder druk te zetten. Er is voor ons veel aan gelegen dat incidenten in de komende periode worden voorkomen. Is de opwinding eenmaal tot bedaren gekomen dan zal men met name de Hunter straaljagers op Biak mogen beschouwen als een teken van een gunstiger internationaal klimaat voor Nederland en Nieuw Guinea, en als zodanig zijn deze vliegtuigen meer waard dan twintig parate divisies.

te zelfbeschikking zal zijn "het bestaan van een vertegenwoordigend lichaam dat een gezaghebbende stem voor Nieuw Guinea kan laten horen en over de capaciteiten beschikt om ter zake doende beslissingen te nemen".

Dit vertegenwoordigend lichaam nu, is de Nieuw Guinea Raad, die binnen afzienbare tijd en zeker binnen de eerstvolgende drie jaren formeel zijn beslag zal krijgen. Dit is de belangrijke stap waaraan in het bericht van 22 oktober wordt gesproken.

Uiteraard is met de formele instelling van de Nieuw Guinea Raad de zaak nog niet bekeken. Deze Raad zal in de praktijk ervaring en wijsheid moeten opdoen voor hij zijn taak doeltreffend zal kunnen vervullen. Een belangrijk punt is daarbij, dat een vertegenwoordigende raad moet leren zich aan zijn eigen bevoegdheden te houden. In Australisch Nieuw Guinea ziet men bijvoorbeeld, dat sommige regionale raden de neiging hebben tot machtsmisbruik. Bepaalde raden hebben getracht om personen, die om een of andere reden niet populair waren, de toegang tot bepaalde gebieden of dorpen te ontzeggen. Maar eens zal de tijd aanbreken dat de Nieuw Guinea Raad werkelijk representatief zal zijn en doeltreffend zal functioneren, en dan zal dat lichaam het zelfbeschikkingsrecht voor Nederlands Nieuw Guinea uitoefenen.

BURGERLIJKE VORMING

De heer Merkelijn voegde hier aan toe, dat het er zijns inziens in de komende periode op aan zal komen, om die groepen die het nauwst met de genoemde politieke ontwikkeling betrokken zijn, te vormen en te scholen voor de taak die hun wacht.

Binnenkort zal de vorming van een nieuwe sectie van "Bevolkingsvoorlichting" haar beslag krijgen, die zich speciaal zal richten op de burgerlijke vorming van vooraanstaande personen uit de autochtone samenleving. Het is niet de bedoeling dat daar alleen een contact tot stand zal komen tussen Gouvernment en autochtone leiders.

Vertegenwoordigers en deskundigen van verschillende sectoren uit de Europese groepen zullen worden uitgenodigd om aan discussies en cursussen deel te nemen. Op die wijze hoopt de heer Merkelijn, dat de Europese cultuur tijdig en in voldoende mate aan de autochtone leiders zal kunnen worden doorgegeven.

Eredoctoraat voor Maleise Premier

De premier van Malakka Tengkoet Abdoel Rahman is door de universiteit van Cambridge onderscheiden met een eredoctoraat in de rechtswetenschappen. De premier is op het ogenblik in Engeland op een rondreis door verschillende Europese landen waaronder Nederland.

Meer onderwijs voor het niet-Europese kind in het vooruitzicht gesteld

[Van een speciale medewerker]

Men heeft het debat rond de RKPMS te Hollandia wel een rel van de oppositie genoemd. Wij geloven dat men daar mede aan de ernst van de zaak tekort doet. Inderdaad was er een spreker van de oppositie, de heer Patijn, die bezwaren had. Maar er waren ook de heren Van de Wetering, Bruins Slot, Diepenhorst en zelfs mevr. Stoffels-van Haaften van de VVD, die bezwaren, en niet zulke geringe, hadden. Dan kan het ook onmogelijk een rel van de oppositie genoemd worden. Men kan zich verder afvragen of het niet wat al te kleinzielig of kleingeestig was dat zoveel Tweede Kamerleden zich geroepen voelden zich met zo'n betrekkelijke detailkwestie te bemoeien. Het wil ons voorkomen dat men bij de beantwoording van deze vraag twee zaken niet mag vergeten. In de eerste plaats kennen wij in Nieuw-Guinea nog geen enkel orgaan, dat op het Gouvernement een controlerende of corrigerende invloed heeft. Elk forum voor de publieke opinie ontbreekt hier nu eenmaal [nog]. Dit houdt noodzakelijkerwijs in dat de wetgevende organen van het moederland zich ook met de zaken van dit land intensief moeten bemoeien.

SUBSIDIE-POLITIEK

In de tweede plaats schijnt het ons na lezing van de Tweede Kamer-stukken toe, dat men in ons parlement de kwestie rond deze PMS zo belangrijk vond, omdat iedere spreker juist hierdoor gelegenheid kreeg aan deze kapstok het veel bredere vraagstuk der algemene grondslagen van de subsidie-politiek in Nieuw-Guinea op te hangen. Zo gezien is er naar onze mening dan ook geen sprake geweest van een kleinmenselijk geharrewar rond één enkele subsidie, doch veeleer van de noodzakelijke parlementaire controle op 'n ambtelijk beleid, dat tot dusver wel eens al te veel vrijheden genoot.

Wij schreven in ons voorgaande artikel dat minister Toxopeus er in slaagde zijn opponenten tevreden te stellen. Hoe hij dit deed zal uit dit artikel nader blijken. Zoals wij tevens reeds schreven gaf hij aan de opposanten deugdelijke waarborgen voor de toekomst. Hij trok hiermede het debat in een veel breder vlak, 'n vlak, waarin wij hem gaarne onmiddellijk volgen. Wij moeten daartoe echter eerst de voorgeschiedenis duidelijk maken.

KLACHTEN

Sedert jaren klagen zowel Missie als Zending dat zij te weinig subsidies krijgen voor 't openen van nieuwe vervolgscholen [VVS], Lagere scholen B [LSB] primaire middelbare scholen - PMS - en opleidingsscholen voor dorpsonderwijzers [ODO]. Slechts 'n zeer klein gedeelte van de plattelandskinderen, die de dorpschool doorlopen hebben, kunnen naar de bovenbouw, de VVS. Voor die kinderen, die een VVS of een LSB doorlopen hebben, is wederom in beperkte mate voortgezette studie aan een ODO, PMS of LTS mogelijk. De Zending meent nu wat betreft voortgezette opleidingen sedert jaren achtergesteld te worden bij de Missie. In de Open Brief van 'n aantal vooraanstaande leden van de Evangelisch Christelijke Kerk is hiervoor uit voerig documentatiemateriaal aangedragen. Wij menen cijfers uit deze brief te mogen hanteren, daar de minister tijdens het debat de juistheid ervan erkend heeft. De Zending dan blijkt over vijftienmaal zoveel kandidaten, afkomstig van dorpscholen B of A, voor vervolgscholen te beschikken dan de Missie n.l. resp. 2000 en 400. De Zending heeft echter slechts tweemaal zoveel vervolgscholen als de Missie. Dat lijkt wanverhouding nr. 1. Dan heeft de Zending op haar 3 ODO's, 2 PMS'en en 2 LTS'en jaarlijks plaats voor 250 leringen. De Missie heeft op dezelfde Missie-opleidingen plaats voor 140 leerlingen. Aan het einde van het schooljaar 1958/1959 kwamen 523 kinderen van Zendingsscholen en 208 kinderen van Missie-scholen in aanmerking voor deze resp. 250 en 140 plaatsen. Dat betekent dat slechts 48% van de Protestantse en 67% van de Rooms-Katholieke kinderen een plaats op deze opleidingen konden krijgen. Dat lijkt wanverhouding nr. 2. Zou er dan dit jaar nog een R.K. PMS te Merauke bijkomen, dan zou 82% van de Rooms-Katholieke kinderen verder kunnen studeren.

FIFTY-FIFTY

Sedert enige jaren waart boven de subsidie-politiek van het Gouvernement, het is algemeen bekend, de geest van de "fifty-fifty idee" rond, d.w.z. de Missie een school dan de Zending ook een

en omgekeerd. Wij zeggen uitdrukkelijk: de geest, want in officiële kringen zal men het woord nooit horen vallen. De Zending meent hierdoor nu kennelijk tekort gedaan te zijn en vele sprekers maakten zich in de Tweede Kamer tot tolk van de bezwaarden tegen deze, al of niet vermeende, achterstelling.

De heer Van de Wetering was de eerste, die zich er over uitsprak en het over een "vreemde kreet" had.

"Die kreet is die van de fifty-fiftybasis, een uitvinding van de zijde van hen die aan die verhouding in feite niet toe kwamen, maar haar niettemin vrijmoedig aarheffen, verwachtende dat de aanhouder wint."

De heer Patijn vond dat er op Nieuw Guinea onzekerheid heerste, "onzekerheid vooral door de gebleken ongelijkheid der kansen voor de leerlingen der verschillende gezindten". Hij vroeg de Minister te verklaren dat hij er voor zou zorgen dat voor verdere opleiding gekwalificeerde leerlingen gelijke kansen op voortgezet onderwijs zullen hebben, onverschillig of zij van zendingsmissie- of gouvernementsscholen komen. De heer Bruins Slot kwam vervolgens "ernstig bezwaar maken tegen wat men noemt de fifty-fiftybasis" en sprak in dit verband zelfs van een schrijnend onrecht.

De heer van Dis was natuurlijk ook weer ontstemd, maar de heer Diepenhorst van de C.H.U. liet een nogal dreigend woord vallen. "Aan de kwestie, zoals die van een gezantschap bij de Paus, hebben wij geen enkele behoefte" zei hij, daarmee doelend op het kabinet Colijn, dat op 1 november 1925 viel, toen het een gezantschap bij de Paus voorstelde en daarvoor niet de stemmen van de Christelijk-Historischen kreeg. Mevr. Stoffels-van Haaften van de V.V.D. en Ds van der Veen deelden tenslotte ook nog mede ernstige bezwaren tegen de gang van zaken in Nieuw-Guinea te hebben, al lag hun sympathie duidelijk bij het openbaar onderwijs.

RONDE TAFEL

Pater Stokman van de K.V.P. begreep wij schreven het reeds eerder, de verontrusting. Ook hij zag wel enkele bezwaren aan de Gouvernemente politiek kleven en noemde zo en passant de mogelijkheid van een Zending-P.M.S. te Biak en te Sorong naast een Missie-P.M.S. te Merauke. Aangezien echter waarschijnlijk niet alles tegelijk kan worden gerealiseerd, bepleitte hij een ronde tafel overleg tussen Gouvernement, Zending en Missie. In 'n rustige sfeer zouden dan de 3 instanties tesamen na kunnen gaan welke scholen voor de eerst komende 5 jaar nodig worden geacht. Dit ongetwijfeld verzoeningsgezinde gebaar kreeg onmiddellijk de instemming van mevr. Stoffels-van Haaften en zou later de instemming van velen verwerven.

TOEZEGGINGEN

Minister Toxopeus en Staatssecretaris

Reeds 300 jaar geleden gingen er Papoea's naar Nederland

Nu de eerste Papoease student voor een studiereis zijn land bezoekt en twee andere jongelui momenteel zijn begonnen aan hun eindexamen H.B.S., dat naar wij hopen gunstig zal aflopen, waarna ook zij beiden hun studies zullen aanvangen aan een Nederlandse Hogeschool, hebben sommigen zich misschien afgevraagd wanneer de eerste Papoea's naar het Westen zijn gegaan.

Dat het van het grootste belang is dat jonge mensen in het buitenland studeren behoeft niet verdedigd te worden. We kunnen gerust zeggen dat van alle jonge staten de leidende figuren in 't buitenland hebben gestudeerd. Denken we alleen maar eens aan Afrika, om van Indonesië maar te zwijgen.

KNECHTKENS EN MEISKENS

Men kan niet zeggen dat men voor het belang van deze zaak pas de laatste tijd oog heeft gekregen. We moeten zelfs 338 jaar terug in de geschiedenis. We vinden dan het hoogst eigenaardige bericht, dat de Commandeur Jan Vos, die met de jachten "de Haring" en "de Hazewind" naar Nw. Guinea werd gezonden o.a. de volgende instructie meekrijgt: "Ter plaatsen, waar gij lieden volk bejegen, zult met behendigheid of anderszins eenige volwassenen, inzonderheid jonge knechtens en meiskens, zien te bekomen om dezelve alhier op te trekken en wanneer gelegen komt, we-

Bot stonden voor de moeilijke taak aan de verschillende wensen en verlangens tegemoet te komen. Het was de minister die een ervaren politicus is en de koppen dus al lang geteld had, duidelijk dat hij concrete toezeggingen moest doen. Die kwamen er dan ook. "Ik wil het zo stellen, dat de Staatssecretaris en ik de overtuiging hebben, dat er ten aanzien van het onderwijs een behoorlijke en redelijke verdeling moet zijn van de verschillende schooltypen. Er moet dan ook een redelijke verdeling zijn tussen de twee groeperingen, die buiten het Gouvernement het onderwijs ter plaatse verzorgen" en verder "ik vertrouw erop dat de Kamer het zal accepteren, wanneer ik zeg dat wij door samenwerking van Gouvernement, Zending en Missie tot 'n scholenplan moeten geraken dat redelijk, rechtvaardig en billijk is voor allen. Op die basis willen wij ook aan de Zending geven wat de Zending toekomt. Ten aanzien van de RK-PMS te Merauke zei de minister dat hij van oordeel was dat deze school er moest komen. Goed begrijpend dat dit politiek pas een haalbare trek zou zijn, wanneer hij hier iets tegenover stelde, voegde hij er aan toe "ik wil echter expressis verbis zeggen en daarover geen misverstand laten bestaan, dat, voorzover wij het nu kunnen bekijken, die school in Merauke er inderdaad moet komen, niet echter dan nadat de scheef getrokken verhouding is verbeterd". Als bewijs van deze scheve verhouding legde de minister een staafje op tafel van de aantallen leerlingen per ultimo maart 1960 in de hoogste klassen van de Zending- en Missie-LSB's en VVS'en, waaruit bleek dat dit resp. 575 en 263 bedroeg, waar tegenover dus slechts resp. 250 en 140 plaatsen aan hogere opleidingen beschikbaar zijn. In de marathonrede van de Staatssecretaris Mr Bot werd e.e.a. nog nader verduidelijkt. Hij deelde mede dat de Regering bij de planning van de toekomstige uitbreiding van het voortgezet onderwijs "gelijke kansen op dit onderwijs" voor abiturienten van de voedingsscholen daarvoor van verschillende richting" als een van de eerste beginselen zal beschouwen. Hieraan voegde hij toe: "in dit verband kan ik voorts verzekeren, dat de Regering, de reële getalsterkte in aanmerking nemende, thans bij voorrang het toekennen van een parallelklas aan de Zending-PMS te Hollandia, evenals het stichten van een Zending-PMS te Biak bij deze planning in beschouwing zal nemen", ook zegde hij toe de gevraagde subsidiëring van twee nieuwe Zending ODO's in beschouwing te zullen nemen.

VERRASSING

Ongetwijfeld was deze wending van het debat een grote verrassing. Niet alleen zag de minister de R.K.P.M.S. Hollandia nu plotseling niet meer bedreigd, doch hij wist tevens door de Zending 2 nieuwe PMS'en te beloven de R.K.

GLAS: "In Fak Fak zetten ze het Amstelsbier al klaar voor de mannen van de Karel Doorman."

FLES: "Da's gevaarlijk dan komt het schip daar voorlopig niet vandaan."

P.M.S. te Merauke veilig te stellen. Zo werden de reële onderwijsmogelijkheden voor 't niet-Europese kind dus onverwachts zeer uitgebreid en wij geloven dat dit wel als een van de grote winstpunten van het debat beschouwd moet worden. Waren de tegenspelers van de minister hiermede teverreden? Uit de stukken blijkt dat de toezeggingen van minister en staatssecretaris nog niet duidelijk genoeg geacht werden. Pas 'n een persoonlijk gesprek tussen de heren Van de Wetering en Toxopeus en Bot heeft definitieve opluchting gebracht.

Wat in dat gesprek afgesproken is, staat natuurlijk niet precies in de officiële stukken. Het is echter tussen de regels door zonder meer duidelijk, want zowel de heer Van de Wetering als de heer Bruins Slot zeggen in tweede instantie dat zij dus begrepen hebben dat er eerst een Zending-PMS in Biak en een Zending-parallelklas te Hollandia zullen komen voor en aler de PMS-Merauke gerealiseerd wordt. De minister bevestigt dit en zegt "in tweede termijn o.a. dat het resumé gegeven door de geachte afgevaardigden Van de Wetering en Bruins Slot juist is en weergeeft wat van deze zijde is gezegd en gesteld te dien aanzien" en voegt er later nog aan toe "die eerste school [PMS-Merauke] komt er niet, als niet eerst die andere zaak is opgelost."

MEER MOGELIJKHEDEN

Overziet men dit debat, dan geloven wij als voornaamste resultaat wel te mogen zien, dat het niet-Europese kind in dit land op zeer korte termijn grotere voortgezet Onderwijs-mogelijkheden krijgt. Het doet ons tevens veel genoegen dat de pertinentste toezegging op een concrete planning, waarbij de juiste getalsverhoudingen als basis zullen worden genomen, het nu eindelijk mogelijk zal maken dat aan kennelijke achterstellingen een einde gemaakt wordt en Zending en Missie in vrede naast elkaar zullen kunnen werken tot heil van land en volk van Nieuw Guinea. Een feder, die oprecht in het lot van dit land geïnteresseerd is, zal dit met ons verheugen.

goed begrepen door de bevolking, want met 20 - 40 prauwen vielen ze de schepen aan" en sulks med grote furie en geweld" zodat de prauwen slechts met kanonvuur verdreven konden worden.

PUUR WILD en BOOSAARDIG VOLK

Deze aanvallen werden gepleegd zonder dat er, naar het verslag, de minste aanleiding toe bestond, integendeel. Er wordt zelfs vermeld, dat de bewoners "haaren eed med hed gieten van water, dan wel aarde op haar hoofd tot een teeken van vriendschap hebben afgelegd".

Op grond van de plotselinge in het geheel niet verwachte aanval moemde men de bevolking dan ook "onnaak-en onhandelbaar puur wild en boosaardig volk". De schepelingen wisten echter een zestal mannen gevangen te nemen. Ook blijkt dat toen een vrouw uit eigen beweging aan boord gegaan is, want we lezen "van de zes stuks van het wilde volk, hebben wij twee van hen "die oud en bedroefd waren bij de negorij Hiobie en de Verraderseilanden [Padaido-eilanden] met een geschenkje naar de wal gezonden", benevens "een raar toegetakelde vrouwmensch hetwelke wel tevreden aan boord gekomen was, en niet weder uijt 't schip wilde gaan". Uit dit merkwaardige stuk blijkt, dat de Hollanders weinig waardering hadden voor de opschik van de dames. Nu kan men ze dat niet kwalijk nemen ook, want er waren toen nog geen fotoestellen. Het vreemde werd meer gevaarlijk dan interessant gevonden. We laten er

Vervolg op pag. 3

tevens uit, dat hoewel de mannen gevangen genomen waren men hen toch niet tegen hun zin mee wilden nemen, maar ook leren we hier voor het eerst "vrouwelijk Papoea" kennen en van een zeer vooruitstrevende kant. Als het aan haar gelegen had was ze meegegaan naar het Westen. Natuurlijk hebben de betrokkenen geen idee gehad, waar de schepen helemaal vandaan kwamen. De zucht naar avontuur lag echter wel in de mensen van de Geelvinkbaai, die gewend waren 'ochten te maken met hun prauwen tot aan Saleier en zelfs Malakka toe.

De 16e mei van datzelfde jaar 1705 nam men ook 2 mannen van de landstreek Kaay [Waropen-Kai] gevangen. Bij het aan boord komen bleek dat ze in vijandschap leefden met de al aanwezigen. De nu nog bestaande tegenstelling Japan — Waropen is dus al van heel oude datum.

Wat er van het zestal mannen terecht is gekomen weten we ook, dank zij oude rapporten. Er staat daar dat men wel wat teleurgesteld was in de gevangenen, want ze wisten maar weinig mede te delen, doch men hoopte dat zulks beter zou worden, wanneer de gevangenen "wat meer taalkundig" zouden zijn.

De zes mannen zijn meegenomen naar Batavia, waar ze om wat te wennen te werk gesteld werden. Uit de revolutie van 22 oktober 1705 van het kasteel te Batavia lichten wij:

"dogh de 6 papouen of manspersonen,

"door de overheden van gemeld jagtje "in hun voorszeide kruisstogt beko-
"men, en herwaarts gebracht, zijn
"goet gevonden vooreerst op eenen der
"bolwerken deses Casteels, onder 't op
"sigt van den majoor de Roij te plaat-
"son en te laten alimenteren."

NAAR NEDERLAND.

Heel lang hebben ze daar niet ge-
werkt, want later wordt er bericht, dat
ze spoedig naar Holland werden gezon-
den, althans drie van hen.
Van dit drietal, vrij zeker de eerste Pa-
poea's die in Nederland zijn geweest is
er een in Holland overleden. Waar dat
was wordt er helaas niet bij vermeld.
De beide anderen bleven tot het jaar
1710 en werden toen teruggezonden.
Blijkbaar lag het in de bedoeling om ze
meeën door te sturen naar Nieuw Gui-
nea, maar ze kwamen niet verder dan
Ambon.

Vandaar gingen ze naar Banda in
1711. Er staat bij vermeld, dat ze per
eerste gelegenheid naar hun land terug
zouden gaan, maar toen die gelegenheid
op zich liet wachten verzochten en ver-
kregen zij het burgerrecht op Banda,
waar ze dan ook als burgers gestorven
zijn."

Er wordt helaas niet vermeld of ze
daar een gezin gesticht hebben en dus
weten we ook niet of ze nakomelingen
gehad hebben op Banda.

Van het lot van het drietal dat niet
meeging naar Nederland wordt verder
geen melding gemaakt.

In elk geval is het wel zeker dat het

doel dat men voor ogen had met de zes
mannen niet is bereikt.

Welke indrukken zullen het drietal in
Holland hebben opgedaan? Zijn ze nog
eigens in geschoold? Vermoedelijk wel,
anders zou men ze het burgerrecht van
Banda niet hebben verleend.

Dit waren de lotgevallen van de eer-
ste zes Papoea's, die naar het Westen
werden meegenomen, en voor twee van
hen is het precies 250 jaar geleden dat
ze uit Holland vertrokken op weg naar
huis.

Deze eerste pogingen waren wel wat
praematuur zou men willen opmerken.
Dat vond men zelf blijkbaar ook en pas
ruim een eeuw later lezen we van ander-
en die de tocht over de grote wateren
maakten.

F.C.K.

De komende film

"ADAM EN EVA"

UITGEBRACHT DOOR ORIENT

Daar we op Nieuw Guinea nogal wat
"bijbelse" films te zien krijgen, lijkt het
mij aardig de critici van een Neder-
lands filmblad op te nemen over de film
"Adam en Eva" welke hier een dorp
dorp vertoond zal worden.

Het "Critisch filmbulletin" zegt o.a. het
volgende:

"Deze film is vervaardigd in kleur en
op cinemascoopformaat.

De eerste vijf schoppingsdagen wor-
den met de nodige terughoudendheid

aangeduid en wekken de indruk dat de
makers hun gedurfde onderneming met
zuivere bedoelingen begonnen zijn.

In dit gedeelte worden uitsluitend bij-
belwoorden gebruikt. Maar zodra Adam
en Eva op het filmdoek verschijnen
blijft er van deze aanvankelijke zuiver-
heid niet veel meer over. Op een kramp
achtige manier heeft men getracht de
naaktheid van Adam en Eva tegelijk te
tonen en te bedekken.

Het slot van de film is zo vreemd als
men zich maar denken kan. Na eerst de
bijbelse tekst te hebben gevolgd komen
de makers van de film plotseling met
een eigen oplossing aandragen.

Na hun verdrijving uit het paradijs kom-
men Adam en Eva naar het Hof van
Eden terug. De hoofdingang is afgeslo-
ten maar door een zij ingang dringen zij
toch naar binnen. Donder en bliksem
vervullen het lichte maar Adam en
Eva staren vroom omhoog en dan komt
het onweer tot bedaren. De moraal van
deze film is dat als alle mensen elkaar
liefhebben wij op aarde toch nog een
paradijs kunnen opbouwen.

De Mexicaanse film "Adam en Eva" kan
ik niet anders zien dan een misleidende
karikatuur van bijbel en christendom".

Uit Nieuw Nickerie in Suriname ver-
trokt het s.s. Mexico met 18.000 zakken
rijst uit dat gebied naar Venezuela.
Binnenkort is een aanvullende export
naar Venezuela te verwachten van 2000
ton rijst.

KRI-PIK EN KRU-PUK KRANT

ONS VERVOLGVERHAAL

Gevaarlijk spel.

Korte inhoud:

Tom, Peter en Spriet Verbrug, die
met hun familie emigreerden naar
Nieuw Zeeland, wonen in Wellin-
ton, evenals hun vriend Erik. Ze
zijn op zoek naar het spoorloos ver-
dwenen geld, dat hun oom Karel
voor zijn sterven toevertrouwde aan
zijn vriend "De Manke Rooie".

"Zo, en hoe heet je eigenlijk zelf, jon-
gedame", zei de ene heer vriendelijk.

"Ik heet Frietje Verbrug, maar de jon-
gens noemen me altijd Spriet", zei
Spriet opgewekt en meteen vroeg ze:
"En hoe heet U dan?" "Ik heet Mr. Col-
lins" en die meneer aan de andere kant
heet Mr Wingsleg." "Mr Wi. . . wi. . .
wingsleg" stotterde Spriet en kreeg een
kleur van opwinding, "ma. . . maar dat is
ook toevallig we waren . . ." op dat mo-
ment werd ze gemeen hard aan haar
haar getrokken en van schrik hield ze
verder haar mond. Dat deed Tom, die
precies kon horen wat ze aan het ver-
tellen was en die bang werd, dat ze
haar mond voorbij zou praten.

Maar Mr. Wingsleg wilde er nu natuur-
lijk wel meer van weten en vroeg dus,
wat er dan wel zo toevallig was.

Spriet kreeg het er benauwd van en zat
wanhopig uitvluchtjes te bedenken.

Maar op dat moment kwam Tom haar
te hulp. "We waren eigenlijk op weg
naar de meeting, die U in Foxton zou
houden" vertelde hij, "want we wilden
U iets gaan vragen". We lazen nl. in de
krant, dat U uit de buurt van Fraser-
town komt en dat U daar een grote
farm heeft, die U samen met een jonge
Nederlandse emigrant hebt opgebouwd"
"He, was jij dan soms die jongen, die in
Wellington zoveel belangstelling voor
Mr. Wingsleg had?" vroeg Mr Collins
opeens.

"Ja", zei Tom, "maar toen had U im-
mers geen tijd. En daarom dachten we."
Mr. Wingsleg zat intussen strak voor
zich te turen en deed of hij al zijn aan-
dacht nodig had voor de weg, maar de
diepe frons op zijn voorhoofd verried
dat hij wel degelijk zat te luisteren...

Wordt vervolgd

DIT IS VAN MIJ

Er liepen drie jongens langs de Ba-
liem-rivier. Zij staken de rivier over
langs een ondiepe plaats, want zij von-
den de hangbrug maar een gek ding.

De blinde voorop, de lamme achter hem
en helemaal achteraan liep een naakte.
Na een poosje kregen zij allemaal hong-
ger. Zij hadden echter geen zoete aard-
appels bij de hand om te eten. Zoekend
en struikelend sjokten zij verder. Zij
praatten niet. Waarom moet je praten,
als je maag nog leeg is?
Nee, het heeft geen zin meer.

Plotseling schreeuwde de blinde:

"Daar is ie, daar." Hij zag een water-
rat. Zijn twee vrienden waren zo hevig
geschrokken, dat zij even bleven staan.
Maar de lamme zag nog net de kans
om de rat te pakken. Hij liep de rat
achterna en ving hem. Dat was iets,
waarmee zij hun honger konden stillen.
De naakte stak de vangst in zijn broek-
zak en zij liepen verder.

Tegen de avond kwamen zij bij een
hutje, waar hun bekende grootvader
woonde. Na lang zoeken vonden zij hem
in een hoekje van de hut. Buiten be-
gon het in pijpestelen te regenen. Zij
kropen dicht bij hun grootvader,
maar de ongelukkige was dood. De lam-
me en de blinde zeiden tegen de naakte
dat hij maar voor vuur en eten moest
zorgen, maar hij weigerde, want hij
had 't erg koud. Zo zaten zij daar met
hun ongelukkige opa en de dode rat.

Joh. Maurits Daserona
T.C.B. TIOM

HET ARABIERTJE

Toen Salmira voor het avondeten
zorgde, gaf hij Simra stro, bladeren en
water, rookende de ruige vacht, ver-
zorgde de hoeven en legde een deken
over zijn rug tegen de nachtelijke kou-
de. Dan ging hij gezellig een poosje
bij haar zitten praten, want hij begreep
dat Simra zijn ouders en de Oase, waar
hij nog nooit vandaan was geweest, het
meeste van hen allen miste.

"Zou je 't nog een paar dagen vol
kunnen houden?" vroeg Aleppo be-
zorgd. "Hoe lang dan nog?" talkte Sim-
ra, want hij had de zwaarste taak en hij
verlangde naar koele bomen, gras en
water.

"Hoogstens nog drie dagen," meende
Aleppo en meteen deed hij een stil ge-
bedje, dat het echt niet langer zou du-
ren, want dan zou hun voorraad eten

We zijn twee stoute vogeltjes
en hebben altijd pret,
daarnet nog hebben wij het kippenhok
eens fijn op stelten gezet.
Natuurlijk wordt de boer dan kwaad
maar wat gaat ons dat aan,
hij moppert en hij foertert wel
maar zal ons toch niet slaan.

**Stuur je verhaaltjes, grapjes, raadsel-
tjes naar**

"DIT IS VAN MIJ"
p/a. NIEUW GUINEA KOERIER
HOLLANDIA

KNUTSELWERKJES

Jullie zullen allemaal wel eens teke-
ningen, kinderlijdschriften of kranten
knipsels willen bewaren. Hier lees je
dan hoe je een leuke map kunt maken
om dergelijke zaken in op te bergen.

BENODIGDHEDEN:

Een stuk karton, wat je in een melk
doos kunt vinden. [plus minus 46x30
cm.] Een lapje stof of een stuk gekleurd
papier van die maat.

Drie stroken dunner karton van bij
voorbeeld schoolschriftkatten, waar
van 2 stukken van 9x21 cm en 1 stuk
van 9x30 cm.

Een stukje hoedenelastiek van onge-
veer 17 cm. lengte.

Nu aan het werk.

Vouw het karton dubbel. Je krijgt dan
een omslag. De ene helft laat je zo. De
andere beplak je met de stroken zodat
je papieren niet uit je map glijden.

Plak aan de zijde van 30 cm de strook
van die lengte [Doe het niet te veel

op het randje zodat het stevig vast zit]
Daarna plak je op de zelfde manier aan
onder en bovenkant de kleinere stroken
vast.

Nu plak je om de buitenkant van je
map het lapje stof of leuk papier. Maak
daarna nog 4 gaatjes op de bovenkant
ongeveer 1 cm binnen de rand en wel
op de volgende afstanden; no 1 op 5 cm
links van de rechterbovenhoek. No 2
op 15 cm onder die rechterbovenhoek.
No 3 op 15 cm boven de rechterbeneden
hoek. No 4 op 5 cm links van de rechter
benedenhoek.

Leg nu een dike knoop in een uiteinde
van je elastiek en rijg dat op en neer
door de gaatjes 1 t/m 4, maar zo dat de
knoop aan de binnenkant valt. Leg dan
in het andere uiteinde ook een knoop.
Klaar is je map.

Je kunt natuurlijk de bovenkant nog
op allerlei manieren versieren, naar je
eigen smaak. De elastiek dient om je
map te sluiten. Je haalt ze dan over de
twee hoeken heen.

en water op zijn. Simra knikte met de
grote kop en viel toen meteen in slaap.
Ook de kinderen rolden zich in hun
deken en kropen in de tent, terwijl Do-
ka de wacht hield en met zijn slimme
oogjes overal in het rond speurde of
er geen onraad dreigde, Salmira heeft
hem nog een stuk cocosnoet gegeven,
waar hij tevreden op zat te knabbelen
en een lap tegen de nachtelijke koude.
Tegen vijven wekte het apje Aleppo.
De zon begint dan al op te komen en
de nacht is op zijn koudst.

Toen Aleppo rillend naar buiten
kwam, begon de hemel zich oranje en
roze te kleuren. Aleppo ademde diep
de frisse lucht in, strekte zijn armen
hoog boven zijn hoofd uit en met zijn
gezicht naar het oosten liet hij zich
op het zand neervallen en deed zijn
ochtendgebed.

"Allah, Illa Allah," help ons, leid ons
in de goede richting, laat ons weer
thuis komen" bad Aleppo.

Toen Aleppo opstond, kwam Salmira
juist uit de tent. Doka, koud van de
lange nachtwake, had zich nog even
bij haar gewarmd in de warme deken.

Ze kwam bij Aleppo staan, sloeg een
arm om zijn hals en bleef zo samen
met hem genieten van de prachtige zons
opgang.

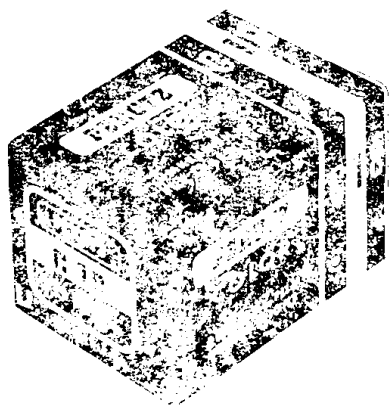
Na een karig ontbijt, want ze moesten
nu zuinig zijn, en het meeste voor hun
lastdieren vriend Simra bewaren, zette
de kleine karavaan zich in beweging,
steeds meer naar het zuiden. Maar ook
die derde en vierde dag zagen ze geen
karavans of wilde ruiters van de Toua
regs of Bedouinstammen.

"Hoe is het toch mogelijk?" zeiden
de kinderen tegen elkaar.
We zijn wel in een verlaten uithoek van
de Sahara terecht gekomen."

Toen ze die avond stielhielden om te
overnachten, balkte Simra: "Morgen is
het de laatste dag; de laatste, zoals
je beloofde, Aleppo."

De kinderen keken elkaar ontzet aan,
Zo vast vertrouwde Simra dus op Alep-
po's berekening. Ze durfden niets te
zeggen, maar Salmira knielde naast
Simra neer, begon met haar stevige
handjes zijn vacht te aaien en te stre-
len en onderwijl zong ze zacht allerlei
liedjes.

PERUTZ

Omkeerkleurenfilms
(voor dia's) 24 x 36 mm

Dé nieuwe kleurenfilm,
die U beslist proberen
moet.

ook voor kleurenfoto's - MEESTERLIJK!

[Ingezonden mededeling]

KENT U AL DE NIEUWSTE
KLEURENFILMS?

De meest recente film is de meek
PERUTZ - film, die de meest
lijke en de beste kwaliteit heeft.
dert maanden luren op uw scherm
bekend.

Nu zijn de film-fabrikanten in staat
met de PERUTZ-film te werken, en wel
de PERUTZ COLOR C 13 kleinbeeld-
omkeer-kleurenfilm, 35 opnamen.

Deze film zal voor ons met enthousiasme
worden ontvangen, want de foto-
amateurs, want het is voor ons reeds
reeds kennis hebben gemaakt met PE-
RUTZ COLOR C 12 hebben zelf kunnen
vaststellen, dat deze kleurfilm over-
evenaardig eigenschappen heeft, waar-
van de meest kenmerkende zijn:

buitengevoel, grote belichtings-spek-
trante, natuurgetrouwe, briljante
kleuren, konstante gevoeligheid.

Wat deze PERUTZ COLOR C 13-film
van diverse andere merken onders-
scheidt, is voorts de uitstekende kleu-
rechtigheid en vochtbestendigheid - juist
voor ons klimaat van eminent belang.
De kleuren zijn helder, helder, en
natuurlijk, zonder echter naar het
kalkbacter over te hellen. Juist op dit
ste punt heeft bij vele andere merken
gegeven op de kleurenfilm, het
merk PERUTZ over te stappen.

Bij gebruik van Perutz-color-film
films stelt U de belichtingsmeter op
wezen in op 1/13 DIN - 50 ASA. Waars-
bij opnamen van donkere objecten in
de schaduw of bij somber weer, is na-
ter algemene opheldering van het beeld

aan te raden, om bij de film-diafagma
met de PERUTZ-film de belichtings-
meter aanwijst.

Voor foto's gebruikt men blauwe
film-oppervlak (Perutz PE 97) of een
film met "Tri-primar". Alle gegevens
zijn te vinden in de gebruik-
samenstelling.

Ter versterking van de film-film
met de PERUTZ-film, is het mogelijk
opnamen, alwaar hyperchrome in-
stellingen voor een zeer groot en
vakkundige ontwikkeling zijn. De
ontwikkel-capaciteit is thans zo uitge-
breid, dat de film-film-film na een
beest van een paar minuten naar Nieuw-
Guinea kunnen worden teruggezonden.

De PERUTZ-film-film-film en bi-
elminde van tijd tot U de resultaten
van Uw hobby kunt bewonderen [de te-
rugzending naar hier wordt overigens
photostatisch in het licht opgevoerd].

Terfotografie van een klein object
van de PERUTZ COLOR C 13-film: bij
het PERUTZ-COLOR-procedé werd speci-
eel zwemend licht van de projectie-
lampen. De kleurengedichten zijn zo af-
gestemd, dat Uw Perutz-film-film niet
niet, maar in volkomen natu-
lijke kleuren op Uw scherm worden ge-
projecteerd!

Tot besluit kan dus zonder meer worden
gezegd PERUTZ-COLOR in alle opzich-
ten superieur.

De prijs voor deze prima kleurenfilm
is laag. De prijs van de ontwikkelingen
en terugzendingkosten per luchtpost.

Vanaf heden verkrijgbaar bij de fo-
tohandelaren te Hollandia.

N.V. Seven Seas Travel Service

p.a. Reisbureau SYDAM
Hollandia - tel. 220

ALLE VLEG- en BOOTPASSAGES

Onze kantoren in Australië zijn gevestigd in:

MELBOURNE 250, Elizabeth street
SYDNEY 400, Kent street
ADLAIDE 408, King William street
DARWIN 408, Walker Arcade

Gevraagd: Typisch voor factuuraanpak
Diploma niet vereist.

Geboden: Prestige werkkruis in airconditioned
Kantoor.

Expedië en Veembedrijf: *Nieuw-Guinees*
HOOGDIENSTOOR 19 27.

Winkel-drijf "Martens"

heeft ontvangen:

Tentra weekenders, house-coats, dammevesten
en kleuroefen-sijes, diverse babyartikelen o.a.
badjes, potjes en bekens.

Voorts een assortiment prestatie en aardewerk ar-
tikelen (Australië) zoals potjes, vaasjes, asbakjes,
en verder voor Uw tuin: gifpots en sproeiers.

Frigidaire

Koelkasten in prijs verlaagd!

Expositie volledig assortiment Showroom Beatrix.
Eveneens verkrijgbaar o.a. bij Electro Voice en
Toko Maureen.

GEVEKE & CO'S
Technisch Bureau N.V.
HOLLANDIA

vraagt sollicitanten, m. en vr., zowel geroutineerde als
aankomende krachten, voor direct of later, voor

administratieve functies als boekhouder,
secretaresse, facturist, kaartsysteem, magazijn
administratie, e.d.

"WINKEL JOAN"

heeft ontvangen:

Perlon baby-dolls en nachtjaponnen
in pasteltinten. Damesjaponnen.
Nagellak, lipsticks, parfums, poeder-
basis, poeder, face creams en deodor-
ant in roldry en spray alles van
HELENA RUBINSTEIN COSMETICA.
1682

FOTO'S van de bloemen en planten
tentoonstelling door Huisvrouwen, mo-
deshow in de Jachtclub en de AMC
Pinksterrij zijn te bezichtigen bij
HOLLANDIA FILM
1623

President Soekarno heeft zijn presi-
dentiële verplichtingen aanvaard na te-
rugkomst van zijn wereldreis.

Een correspondent van radio Australië
meldde dat het stadsbeeld in Djakarta
volkomen normaal is waarmede de ge-
ruchten dat de president zou zijn afge-
zet en gevangengenomen door het leger
volkomen worden tegengesproken.

President Soekarno heeft aangekondigd
dat het parlement dat hij voor de aan-
vang van zijn wereldreis heeft benoemd
nog deze maand door hem zal worden
geïnstalleerd. De oppositie tegen het
door Soekarno benoemde parlement is
groeinende. De Masjoemi partij die de
tweede grote partij in Indonesië is heeft
in 't vroegere parlement 57 zetels gehad
en thans geen enkele. De Masjoemi is
thans samengegaan met Katholieke,
Protestante en Nationalistische partijen
Het nieuwe verbond heeft door heel In-
donesië afdelingen.

Filmprogramma

REX THEATER

vertoont heden 11-6 en zondag 12-6, in
première, een film van wereldformaat
O.W. Fisher in

"EL HAKIM"

met Nadja Tiller, Elisabeth Müller en
Julia Rubine

Een film, naar het gelijknamige be-
reidsboek van John Knittel.

Uitgebracht, in Eastmancolor, door
N.V. Standardfilm Ned.
Spoedig James Dean in

"TEN OOSTEN VAN EDEN"

ORIENT THEATER

HONG LIAN FILMBEDRIJF

vertoont heden 11-6 en morgen 12-6

"MONKEY ON MY BACK"

met Cameron Mitchell en Dianne Fos-
ter.

Lief en leed van een morfinist, bittere
levenservaringen, sombere vooruitzich-
ten, tot uiteindelijk zonneshijn komt,
door de liefde van zijn vrouw.
Sentani heden 11-6: "I VITELLONI"
met Franco Interlenghi.

Holl.-Binnen heden 11-6: "UND
ABENDS IN DIE SCALA" met Cateri-
na Valente.

Matinee zondag 12-6, aanvang 10.15 uur

"UND ABENDS IN DIE SCALA"
met Caterina Valente, entree f 1,- p.p.

LUCHTPOSTSLUITINGEN IN DE
KOMENDE WEEK

Maandag: Merauke Tanahmerah Biak
[extra 09.30 u.]
Woensdag: Biak Manokwari Fakfak
Wamana Lae Sydney.
Vrijdag: Biak Manokwari Sorong Am-
sterdamCs Djakarta.
Zaterdag: Biak Manokwari Sorong Fak-
fak AmsterdamCs.
Voor nadere inlichtingen tfn Hla 114.

STICHTING TOT BEVORDERING VAN
HET PROT. CHR. ONDERWIJS IN
NED. NIEUW GUINEA

Inschrijvingsformulieren voor de
voorlopige aanmelding van kleuters per
1 september a.s. voor de kleuterscho-
len te Hollandia-Noordwijk en Hollan-
dia-Binnen zijn verkrijgbaar op school-
dagen tussen 08.00 en 10.00 uur bij de
leidsters der kleuterscholen in de Pau-
zen-Kapel en de Nieuwe Kerk.